

nosti samotné vyjádřiti v ten smysl, že jednáním stěžovatelovým nebyla ohrožena spotřeba domácí; poněvadž pak úkolem zákona o trestání válečné lichvy je pouze ochrana spotřeby domácí, bylo jednání stěžovatelovo výrokem nalézacího soudu skutkovým podstatám pletich a předražování podřaděno jen následkem nesprávného výkladu dotyčných ustanovení lichvevního zákona. Zásada, že cílem zákona o trestání válečné lichvy je pouze ochrana spotřeby domácí, je zcela nepochybně správná; jedná se však o otázku další, je-li totiž pravda, jakoby podobným jednáním, jakým bylo jednání stěžovatelovo, nebyla ba ani nemohla býti domácí spotřeba ohrožena. Zmateční stížnost vylučuje vznik i samu možnost vzniku nepříznivých účinků pro domácí spotřebu při kompenzačních obchodech s cizinou zdůrazňováním jakýchsi, v ní blíže neoznačených úlev, kterých prý může při kompenzačním importu jiného zboží býti docíleno ve prospěch tohoto státu. Námitka, ostatně zněním svým nepřiliš jasná, postrádá všeho oprávnění; nelze nahlédnouti, proč by při řešení otázky, bylo-li při určitém kompenzačním obchodě s cizinou počínání cnoho ze smluvníků, který vyváží určité zboží z tuzemska, spojeno s újmou pro domácí spotřebitele nebo s ohrožením zájmu domácí spotřeby, rozhodovati měla pouhá možnost jakýchsi záhadných a dle všeho i dosti pochybných úlev při kompenzačním importu jiného zboží, jímž nad to stížnost patrně míní import zboží, k němuž dochází v důsledcích jiného kompenzačního obchodu, než o který jde v tom kterém konkrétním případě. Pro posouzení otázky škodlivosti neb aspoň nebezpečnosti určitého kompenzačního obchodu s cizinou pro domácí spotřebu mají význam výhradně okolnosti obchodu tak, že mu ráz podnikání, poškozujícího neb ohrožujícího zájmy domácí spotřeby, neodnímá možnost oněch úlev, které má stížnost na zřeteli. S tohoto hlediska pak jeví se zajisté naprosto nemístným i požadavek, aby veřejná obžaloba dokazovala, že dovoz dražšího boraxu nebyl paralysován některou jinou akcí importní či exportní. Aby vyhověno bylo jedinému oprávněnému požadavku stížnosti, aby totiž podán byl důkaz, že jednáním stěžovatelovým domácí spotřeba byla opravdu poškozena neb ohrožena, k tomu postačilo zjistiti, že jednání to, jehož podřadění skutkové podstatě pletich a předražování jinak ani sama stížnost neodporuje, bylo způsobilým stupňovati cenu předmětu potřeby. V tom směru pak případně dovozuje již rozsudek, že jednání obžalovaných bylo způsobilé, stupňovati cenu předmětu potřeby, při čemž zdůrazňuje velmi zvýšenou cenu, za niž prodali vagon montanního vosku, o němž věděli, že je určen pro export na výměnu za borax a že tedy, byl-li by si vývozce montanní vosk na výměnu za borax opatřil na cenu nižší, byl by musil v našem státě při solidním obchodování uvést borax do konsumu rovněž za cenu nižší, než, platil-li vosk draže. Poslednějším závěrem mělo zřejmě býti řečeno tolik, že, prodali-li obžalovaní montanní vosk pro export na výměnu za borax za cenu velmi zvýšenou, mělo to v zápětí i poměrné zdražení boraxu, určeného pro dovoz do tuzemska, tudíž poškození domácí spotřeby.

Čís. 650.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Skutková podstata pletich jest splněna již tím, že byla neoprávněná

provise vymíněna, třebas k uskutečnění jednání nedošlo a provise nebyla vyplacena.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1921, Kr I 253/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním jednání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu u zemského trestního soudu v Praze ze dne 12. listopadu 1920, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dle č. 9 a) § 281 tr. ř. dovozuje stížnost Viktora C-a, že obžalovaný ustoupil od činu dobrovolně v období pokusu a že se následkem toho stal beztrestným. Tato námitka jest lichá. Obžalovaný byl odsouzen pro přečin § 11 čís. 4 zákona o lichvě věta druhá, který jest dokonán již pouhým pouštěním se do pletich, způsobilých stupňovati ceny předmětu potřeby. Aby byl pletichářský obchod realizován a provise vyplacena, se k pojmu pletich nevyhledává. Dle rozsudečných zjištění dopustil se obžalovaný dokonáných pletich již tím, že si vymínil neoprávněně značnou provisi za opatření úředního přidělu benzínu, o kterou měla býti cena benzínu zvýšena ke škodě spotřebitelů, kteréžto jednání bylo způsobilé, stupňovati ceny benzínu. Došlo-li dodatečně a to nikoliv zásluhou obžalovaného — nýbrž bdělostí úředníka ministerstva veřejných prací — ke zrušení přidělu pokud se týče k vydání povolení bez provise, čímž vyplacení požadované provise bylo zmařeno, nestalo se tím jednání obžalovaného beztrestným nejen proto, že nelze mluvit o dobrovolném ustoupení obžalovaného, nýbrž proto, že dobrovolné ustoupení od dokonáného trestního činu činí pachatele beztrestným jen tam, kde to zákonodárce výslovně dopouští (§§ 62, 168, 187 tr. zák.). Pro trestné činy zákona lichevního takového ustanovení není. Stížnost uvádí konečně, že ujednání o provisi nemohlo míti vliv na běžnou cenu benzínu, poněvadž platily ceny směrné, všeobecně známé. Jest nerozhodno, mohla-li míti provise vliv na výši maximálních cen, stačí, že v konkrétním případě byla způsobilou stupňovati úřední ceny benzínu.

Zmateční stížnost obžalovaného Leona B-a uplatňuje především důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Dovojuje, že pouhé ujednání odměny za sprostředkování přidělu zboží za cenu maximální nezakládá pletich; sprostřednictví komisionářů a obchodních jednatelů jest hospodářsky odůvodněné, ba nutné; ujednaná provise nemohla míti vlivu na stanovení maximálních cen benzínu. Benzin byl určen přímo pro konsum, nikoliv pro další podloudný obchod. Než stížnost přehlíží, že obžalovaný, svým povoláním obchodník dle § 38 živn. řádu, nebyl povolán k úkonům komisionářským a jednatelským vůbec a zvláště ne v daném případě. Za úřední přiděl benzínu mohl žádati každý konsument u příslušného úřadu přímo. Každé sprostředkování osobou třetí dlužno pokládati za hospodářsky neodůvodněné a neúčinné a stalo-li se způsobem zjištěným u obžalovaného, za pletichářské a trestné. Lhostejno jest, že benzin byl určen pro konsum; pletichářské jest již zbytečné sprostředkovatelství obou nesúčastných osob za přehnaně vysokou odměnu, která zatěžuje spotřebitele.